

126

TYMCZASOWE

Urządzenie wewnętrzne

UNIwersYTEtu

Królewsko - Warszawskiego.

W. Hammer

INSTYTUT
BADAŃ LITERATYKICH PAN
BIBLIOTEKA
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 26-68-63

19.695

W S T Ę P.

Uniwersytet Królewsko-Warszawski jest szkołą najwyższą nauk, umiejętności i sztuk pięknych, z władzą nadawania stopni akademickich.

Uniwersytet ma nietylko utrzymywać w narodzie nauki i umiejętności w takim stopniu, na jakim już w świecie uczonym stanęły; ale nadto, doskonalić je, rozkrzewiać i teorią ich do użytku społeczności zastosowywać.

T Y T U Ł I.

Skład Uniwersytetu i podział nauk.

§. 1. Uniwersytet Królewski w Warszawie stosownie do ustawy Jego Cesarsko-Królewskiej Mości, z dnia 7 Listopada 1816 r. składa się z pięciu Wydziałów czyli Fakultetów.

1. Teologicznego.
2. Prawa i nauk Administracyjnych.
3. Nauk Lekarskich.
4. Filozoficznego.
5. Nauk i Sztuk pięknych.

§. 2. Każdy Wydział składa się z Dziekana i Professorów.

§. 3. WYDZIAŁ TEOLOGICZNY

Obeymuje następujące główne przedmioty:

Teologią Dogmatyczną. — Teologią Moralną. —
1*

Wykład starego Testamentu. — Wykład nowego Testamentu. — Teologią Pastoralną. — Historią Kościelną.

§. 4. WYDZIAŁ PRAWA i ADMINISTRACYI.

O d d z i a ł I. P r a w a.

Obeymuie:

Encyklopedyą prawa. — Historią prawa. — Instytucye prawa Rzymskiego. — Pandekta. — Prawo cywilne obowiązujące w kraju. — Prawo postępowania cywilnego i kryminalnego. — Organizacyą notaryatu, hypoteki, sądów. — Prawo czyli kodex handlowy. — Prawo natury. — Prawo kryminalne. — Prawo publiczne. — Prawo kościelne. — Prawo Polskie dawne z historią ięgo.

O d d z i a ł II. A d m i n i s t r a c y j i.

Obeymuie:

Encyklopedyą nauk administracyjnych. — Ekonomią polityczną. — Naukę finansową. — Naukę politycy. — Statystykę. — Manipulacyą praktyczną wydziałów administracyjnych. — Encyklopedyą ekonomiczną i technologiczną. — Rolnictwo, i Technologią.

§. 5. WYDZIAŁ LEKARSKI.

Obeymuie:

Anatomią. — Fizyologią. — Farmacyą. — Chirurgią. — Materią medyczną i Patologią szczególną. — Terapią. — Klinikę. — Sztukę położniczą. — Weterynaryą — Medycynę sądową.

§ 6. WYDZIAŁ UMIEIETNOŚCI FILOZOFICZNYCH.

Oddział I. Właściwa Filozofia.

Antropologia. — Loika. — Metafizyka. — Historia Filozofii. — Pedagogika. — Etyka.

Oddział II. Matematyka.

Matematyka wyższa. — Matematyka stosowana. — Jeometrya wykreślna. — Astronomia z obserwowaniem i robieniem mapp ogólnych.

Oddział III. Nauki przyrodzone.

Fizyka w całej obszerności z doświadczeniami. — Hidrostatyka, Hidraulika, Optyka, Katoptryka, i Dyoptryka. — Chemia z aplikacją. — Mineralogia. — Geologia i Zoologia. — Leśnictwo — Botanika z dozorem ogrodu botanicznego.

§ 7. WYDZIAŁ NAUK i SZTUK PIĘKNYCH.

Oddział I. Nauk pięknych.

Język i literatura Grecka. — Język i literatura Łacińska. — Języki orientalne. — Dyalekta Słowiańskie. — Literatura Polska. — Historia powszechna z pomocniczymi wiadomościami. Jeografia, Krytyka, Chronologia, Heraldyka, Numismatyka etc. — Bibliografia z dozorem biblioteki.

Oddział II. Sztuk pięknych.

Miernictwo polowe, niwellacya i stosowne rysunki. — Architektura niższa z nauką o konstrukcyi, o

materyałach, obliczaniu kosztów i stosowne rysunki.—
Architektura wyższa i stosowne rysunki; Perspektywa. — Budownictwo wodne i odpowiadające rysunki. — Mechanika we wszystkich swoich częściach, nauka o machinach i stosowne rysunki.

a. Rysunki	}	Teorya z praktyką.
b. Malarstwo		
c. Szymerstwo		
d. Sztycharstwo		

T Y T U Ł II.

Kursa i Ferye.

§. 8. W każdym Wydziale, przepisane dla niego nauki, mają być całkowicie wydane w przeciągu lat trzech; w Wydziale zaś lekarskim, w przeciągu lat czterech.

§. 9. Rozkład nauk na każdy rok i na osoby uczące, uskuteczniany będzie na posiedzeniach Wydziałowych; rozkład tychże na godziny, na posiedzeniach Wydziałów połączonych.

§. 10. Przy tym rozkładzie będzie miany wzgląd, aby w każdym roku nowo przybywający uczniowie znajdowali nauki przygotownicze; tudzież aby uczniowie iednego Wydziału uczęszczać mogli na przedmioty pomocnicze do innych Wydziałów.

§. 11. Rozkład takowy wraz z programmatami dawać się mających nauk, po uskutecznieniu przesyłany będzie niezwłocznie Kommissyi Rządowój.

§. 12. Jakie przedmioty dla uczniów każdego Wydziału uważać się mają za główne, a iakie za pomocnicze, stanowią Wydziały na swoich posiedzeniach.

§. 13. Czas na wakacye dla Uniwersytetu oznacza się od początku miesiąca Sierpnia, do dnia pierwszego Października. — Na Boże Narodzenie będą ferye przez dni ośm, na Wielkanoc przez dni dziesięć.

T Y T U Ł H I.

R e k t o r i D z i e k a n i.

§. 14. Urzędy Rektora i Dziekanów będą obieralne podług §§. od 81 do 91.

§. 15. Wybranego Rektora Kommissya Rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego po swojej approbacyi przedstawia Monarsze do zatwierdzenia; Dziekanów zaś potwierdza sama Kommissya Rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§. 16. Rektor, po otrzymaniu potwierdzenia, installowany będzie uroczyście na zgromadzeniu obchodowym przez Delegowanego z Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§. 17. Akt Installacyi Rektóra zacznie jego poprzednik zdaniem sprawy ze swego urzędowania, i wystawieniem stanu i postępu wszelkich instytucy Uniwersytetu.

§. 18. Rektor iako naczelnik wszystkich Wydziałów czuwa:

1. Nad wykonaniem planu nauk w całym Uniwersytecie.
2. Nad wykonaniem wszelkich urządzeń Uniwersytetowi przepisanych.
3. Nad całością i porządkiem zbiorów do Uniwersytetu należących; iako to: biblioteki, gabinetu fizy-

cznego, chemicznego, historyi naturalnej, ogrodu botanicznego, sztuk pięknych i t. d. Króle podług urządzeń szczególnych zostawać będą pod bezpośrednim dozorem Professorów właściwych.

4. Nad dochodami i wydatkami Uniwersytetu, (aby na właściwy cel były obracane.

§. 19. Przełożenia dotyczące się Uniwersytetu, do Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego, i innych władz krajowych, podawane będą przez Rektora, który z niemi utrzymuje potrzebne stosunki.

§. 20. Rektor Uniwersytetu przez czas urzędowania swego, jest z prawa Członkiem Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego.

§. 21. Rektór installuje Dziekanów i Professorów obymujących swoje obowiązki.

§. 22. Zaświadcza każdy wydatek z extraordynaryów we wszystkich Wydziałach, a coby w iednym oszczędzonym było, bez wiedzy Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego, nie-dozwoli przenosić do drugiego wydziału.

§. 23. Rektor niemoże się oddalać od Uniwersytetu bez pozwolenia Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego nawet w czasie wakacyi lub feryi.

§. 24. Chcąc otrzymać dymissyą zgłosi się o nią najmniéj kwartałem wpiérwéy.

§. 25. Dziekan jest reprezentantem swego Wydziału, stróżem jego dobra i naybliższym jego przełożonym; jest w nim zastępcą naturalnym Rektora i pierwszym Professorem.

§. 24. On

§. 26. On ma naybliższy dozór nad Professorami, uczniami, i osobami należącemi do iego wydziału.

§. 27. Dziekan daie corocznie przy zapisie każdemu uczniowi swego wydziału plan lekcyi, i wskazuje na które ma uczyćszczać, tak w swoim, iak i w innych wydziałach, stosownie do zawodu, do iakiego się tenże sposobi.

§. 28. Każdy Dziekan utrzymaie listę uczniów swoiego wydziału, rozgatunkowaną na piérwso-letnich, drugo-letnich i t. d. z dołączeniem, na iakie którzy przedmioty uczyćszczaiają do innych wydziałów. Kopią téy listy oddaie Rektorowi.

§. 29. Zdaie w Radzie uniwersyteckiey rapport roczny o stanie wydziału.

§. 30. Dziekan przed upłynieniem czasu urzędowania swoiego, ostrzega o tém Rektora przynaymniey dwoma tygodniami.

§. 31. Urzędowanie Rektora trwa lat cztery, urzędowanie Dziekana lat trzy, od dnia ich wyboru.

§. 32. Urzędy te wakują:

1. Przez upłynienie zamierzonego czasu.
2. Przez śmierć.
3. Przez Dymisya.
4. Przez oddalenie się bez pozwolenia.
5. Przez chorobę dłuższą nad sześć miesięcy, pozbawiającą urzędnika sposobności sprawowania swego urzędu.

§. 33. Te wszystkie okoliczności upoważniaią kogo należy, do zwołania zgromadzeń wyborowych, w czasie ile bydz może naykrótszym, za poprzednicém doniesieniem o tém Kommissyi Rządowéy Wyznań Religijnych i Oświeceni publicznego.

§. 34. W pierwszych czterech przypadkach zastępstwo nie może trwać dłużej nad miesiąc ieden, w czasie zaś choroby lub oddalenia się za pozwoleniem, nad sześć miesięcy.

§. 35. Nim nastąpi wybór nowy i potwierdzenie, toż w każdéy innéy potrzebie, zastępcą Dziekana iest naydawniejszy Professor radny tegoż Wydziału.

§. 36. Zastępcą w każdym razie Rektora iest Dziekan aktualny naydawniejszy w swoim urzędowaniu Dziekańskiém, a gdyby ten niemógł dla słabości, następujący w takowém starszeństwie.

§. 37. Zastępcy Dziekana lub Rektora mają głos i władzę tym urzędom służącą. Pensyą zaś do urzędów przywiązaną w ten czas tylko pobierają, gdy te podług §. 32 wakują.

§. 38. Professor obrany Dziekanem lub Rektorem nieprzestaje pełnić swoich obowiązków Professorskich.

§. 39. Professor obrany Dziekanem pobiera, obok pensyi Professorskiéy, pensyą Dziekańską, od czasu iego potwierdzenia.

§. 40. Professor lub emeryt obrany Rektorem, obok pensyi Professorskiéy lub emerytalnéy, pobiera pensyą Rektorską, od czasu swego potwierdzenia.

§. 41. Po ukończoném urzędowaniu, iak Dziekan, tak Rektor, pozostają przy właściwéy swoiéy pensyi Professorskiéy, lub emerytalnéy i przy dawniejszych swoich obowiązkach.

T Y T U Ł I V .

P r o f e s s o r o w i e .

§. 42. Professorowie Uniwersytetu dzielą się na zwyczajnych, przybranych, i upoważnionych.

Dziekan i Professorowie radni. Trzy najmniéy osoby stanowią komplet.

§. 69. Do posiedzeń wydziałów całych należy: rozkład przedmiotów naukowych na osoby uczące, i oznaczenie *proiective* godzin na też przedmioty.

§. 70. Do posiedzeń Rady Wydziałowéy należy:

1. Roztrząsanie programmatów.
2. Przełożenia potrzeb wszelkich Wydziału, tyczących się porządku i postępu.
3. Rozpoznawanie sporów, i sąd na uczniów tegoż Wydziału.

§. 71. Posiedzenia wydziałów całych odbywają się dwa razy do roku; posiedzenia Rady Wydziałowéy w każdéy potrzebie uznany od Dziekana.

§. 72. Na posiedzenia wydziałów całych i Rady Wydziałowéy, wzywa Dziekan z uwiadomieniem Rektora, i w nieprzytomności jego przezyduje.

§. 73. Posiedzenia wydziałów, według potrzeby dwóch lub więcéy, połączonych, składają się z Rektora, z właściwych Dziekanów, i Professorów radnych wezwanych przez Dziekanów, najmniéy po iednemu z każdego wydziału.

§. 74. Do posiedzeń Wydziałów połączonych należy.

1. Rozkład przedmiotów naukowych na godziny.
2. Zarządzenie, aby przedmioty naukowe w iednym Wydziale, odpowiadały stycznym przedmiotom w innych wydziałach.
3. Uprzątnienie przeszkód i obmyślanie srodków do coraz większego postępu całego Uniwersytetu.

§. 75. Zwyczajne posiedzenia wszystkich połączonych wydziałów, odbywają się raz do roku, przy

rozpoczęciu nauk; nadzwyczajne kiedy Rektor uzna potrzebę spólnego zniesienia się wszystkich lub niektórych wydziałów.

§. 76. Rada Uniwersytetu składa się z Rektora i Dziekanów, w potrzebie mogą być przybierani Professorowie z głosem doradczym. Komplet Rady najmniej osób cztery stanowi.

§. 77. Do Rady Uniwersytetu należą:

1. Wszystkie sprawy porządkowe i ekonomiczne, których Rektor sam, lub Dziekani pojedynczo, w swoich wydziałach załatwić niemogą.
2. Ostateczne rozstrzygnięcie w rzeczach naukowych, a zatem rewizya i zatwierdzenie całkowitego rozkładu nauk i programatów przez Professorów podanych.
3. Ułożenie raportów do Kommissyi Rządowej.
4. Rozpoznawanie i sąd sporów pomiędzy osobami Uniwersytetu, nie załatwionych w właściwych wydziałach.
5. Dopilnowanie, aby wybór nowy Dziekanów i Rektora następował w swoim czasie.
6. Uwiadomienie Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i oświecenia publicznego, tak o zawakowaniu urzędów i ich zastępstwie, iako też o nowych wyborach.
7. Rada Uniwersytetu może także, ze swoim poleceniem, przedstawiać Kommissyi Rządowej Kandydatów na Professorów Uniwersytetu.

§. 78. Posiedzenia Rady Uniwersyteckiej zwyczajne odbywają się co miesiąc; nadzwyczajne, kiedy Rektor uzna potrzebę lub jeden z Dziekanów, albo Professorów, uczyni o to przełożenie na piśmie.

§. 79. Na wszystkich posiedzeniach, prosta większość głosów stanowi; równość zdań Prezydujący rozwiązuje.

TYTUŁ VI.

T Y T U Ł VI.

Z g r o m a d z e n i a .

§. 80. Zgromadzenia Uniwersytetu są dwoiakié:

1. Wyborowe, do urzędu Rektora i Dziekanów.
2. Obchodowe, do uświetnienia uroczystości Uniwersyteckich.

Zgromadzenia wyborowe.

§. 81. Sami tylko Professowie radni mogą być obierani na Rektorów i Dziekanów w Uniwersytecie.

§. 82. Zgromadzenie obierające Dziekana składa się z Professorów zwyczajnych właściwego wydziału, pod prezydencją Rektora.

§. 83. Na takowe zgromadzenia wzywa Rektor, za poprzedniczym ostrzeżeniem o téy potrzebie przez kończącego swoje urzędowanie Dziekana, lub za własnym onéy podług prawa uznaniem.

§. 84. Prezydujący rozdaie każdemu z przytomnych listę imienną Professorów radnych zgromadzonego Wydziału; odbierający podkreśla imię tego, którego chce mieć Dziekanem; po czém listę zwiniętą składa przed prezydującym, toż samo czyni prezydujący. Jeżeli liczba list podkreślonych równa iest liczbie głosujących, prezydujący rozwiaa one po iednéy, czyta głośno; pokazuje, i każe zapisać w protokół. Maiącego naywięcéy głosów, ogłasza wybranym Dziekanem, i do potwierdzenia Kommissyi Rządowéy Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego z dołączeniem obierczego protokołu imieniem Wydziału podaje.

§. 85. Gdyby ^{nie} w iednéy liście dwa imiona były podkreślone, lub gdyby liczba kart zwiniętych nieodpo-

wiadała liczbie głosujących, prezydujący powtórnie rozda listę wyżej wspomnianą i powtórne głosowanie nastąpi.

§. 86. Gdyby który Wydział nie miał osób pięciu głosujących, w ten czas przybiera na dopełnienie téj liczby jednego lub dwóch Dziekanów najstarszych urzędowaniem z innych Wydziałów.

Zwyczajny

§. 87. Zgromadzenie obierające Rektora składa się z Dziekanów, z Professorów i z Emerytów wszystkich Wydziałów.

§. 88. Wzywa na nie Rektor kończący urzędowanie, lub jego zastępca; a prezyduje ten, którego tym końcem Dziekani z pośród siebie poprzedniczo obiorą.

§. 89. Prezydujący rozdaie każdemu z przytomnych imienną listę wszystkich Dziekanów i Professorów radnych, obierający podkreśla imię tego, którego chce mieć Rektorem; poczem listę zwiniętą składa przed prezydującym, toż samo czyni prezydujący. Jeżeli liczba list podkreślonych równa jest liczbie głosujących, prezydujący rozwiia one po iednéy, czyta głośno, pokazuje i każe zapisać w protokół. Naywięcéy głosów mającego wraz z protokółem Kommissyi Rządowéy Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego, imieniem Uniwersytetu podaje.

§. 90. Gdyby na iednéy liście dwa imiona były podkreślone, lub gdyby liczba kart zwiniętych nieodpowiadała liczbie głosujących, prezydujący powtórnie rozda listę wyżej wspomnianą i powtórne głosowanie nastąpi.

Zgromadzenia Obchodowe.

§. 91. Zgromadzenia obchodowe składają się ze

wszystkich osób uczących w Uniwersytecie i Emerytów. Zgromadzenia te odbywają się:

1. Na pamiątkę założenia Uniwersytetu.
2. Na uczczenie pamiątki uczonych mężów, a mianowicie Polaków.
3. Na instalacją nowego Rektora.

§. 92. Zgromadzenie obchodowe rozpoczynać się będzie od obrzędu religijnego w kaplicy Uniwersyteckiej, podług programmatu wydawać się mającego.

§. 93. Na tych zgromadzeniach czytane będą z Wydziałów rozprawy uczone, które dwóch lub trzech Professorów przez autora wybranych, poprzedniczo roztrząśnie. Takowych rozpraw kopie w aktach Uniwersytetu złożone będą.

§. 94. Na takowe uroczystości, ostrzegłszy Rektor wprzód Wydziały, programmatem władze Rządowe i publiczność zaprasza, i posiedzenie zagaia.

T Y T U Ł VII.

O Uczniach i karności.

§. 95. Ktokolwiek chce być uczniem Uniwersytetu, powinien zapisać się u właściwego Dziekana, i u Rektora, tudzież złożyć opłatę roczną złotych sto.

§. 96. Mający świadectwo ubożstwa podług przepisów ogólnych, wolni są od opłaty.

§. 97. Niezapisani, mają wstęp dozwolony jako odwiedzający, lub słuchacze własnemu przewodnictwu zostawieni.

§. 98. Zapis rozpoczyna się co rok, i trwa przez dwa tygodnie przed zaczęciem kursu rocznego (to jest przed 1szym Października).

§. 99. Przychodzący do zapisu, udują się najprzód

do Dziekana tego Wydziału, którego przedmiotom chcą się szczególnie poświęcać. Ten przejrawszy świadectwa ich usposobienia, zapisuje ich w poczet uczniów swego Wydziału, i stosownie do zawodu, jaki sobie na przyszłość zamierzyli, wskazuje im przedmioty, w których się doskonalić mają, tak w tym jak i w innych Wydziałach. Zwróciwszy im świadectwa, odsyła, jeśli nie są z urzędu ubogich, do kassjera.

§. 100. U kassjera składają opłatę roczną z góry, i na to kwit od niego otrzymują.

§. 101. Kwit z opłaty lub świadectwo ubożstwa, tudzież zaświadczenie usposobienia, składają u Rektora, a od niego zapisani w poczet ogólny uczniów Uniwersytetu, otrzymują na to zaświadczenie, które służy na rok ieden.

§. 102. W tém zaświadczeniu wyrażono będzie, czy na rok pierwszy, czy na drugi, trzeci, lub czwarty, jest wydane; tudzież czy otrzymujący przybył z zaświadczeniem dojrzałości, lub bez niego.

§. 103. Rubryki zapisu u Dziekana są następujące: imię i nazwisko przychodzącego, wiek, miejsce gdzie odbywał nauki, czy ma świadectwo dojrzałości, pobyt rodziców, iego pomieszkanie. W zapisie u Rektora oprócz tego osobna rubryka na Wydział do którego jest uczeń zapisany.

§. 104. Zapis w iednym Wydziale, upoważnia do słuchania stycznych przedmiotów we wszystkich innych, bez osobnej opłaty, i bez osobnego zapisu.

§. 105. Sami tylko zapisani ze świadectwem dojrzałości, mogą być przypuszczonemi po ukończonym całkowitym kursie Wydziału swojego do examinu, z którego świadectwo dawać im będzie zaletę i pierwszeństwo w ubieganiu się o pozwolenie praktycznego wykonywania w kraiu nabytych nauk i umiejętności.

§. 106. Im należy się pomoc szczególniejsza, tak od

osób uczących, iako od przełożonych nad zbiorami Akademicznymi.

§. 107. Odbyty z zaletą examen, po skończonym kursie Wydziału, służy oraz za examen ustny staraiającym się o pierwszy stopień akademiczny, tak iż im pozostaje tylko wyrobienie na piśmie danego tematu.

§. 108. Zaświadczenie dojrzałości ważne jest, skoro wydane zostało po examinie tego nazwiska w Szkole Woiewódzkiej, podług przepisów wewnętrznego iey urzędzenia.

§. 109. Samym tylko ćwiczącym się w sztukach pięknych, za świadectwo dojrzałości, służy zaświadczenie ukończonych z pożytkiem nauk w szkole wydziałowej, lub w klasie IV. szkoły Woiewódzkiej. Co do uczniów wydziału lekarskiego §§. 200. 206. obeymnią względem nich przepisy.

§. 110. Młodzież przybywaiąca do Uniwersytetu z prywatney edukacyi, lub ze szkół zagranicznych, bez zaświadczenia skończonych nauk w stopniu dla szkół krajowych przepisany, a chcąca się zapisać i po skończonym kursie akademicznym złożyć examen, odesłaną będzie przed zapisem do naybliższych Rektorów szkół Woiewódzkich lub Wydziałowych, w celu otrzymania zaświadczeń, iak wyżej.

§. 111. Przybywaiący z innych Uniwersytetów w celu ukończenia swoich kursów i złożenia w czasie examinu, udowodnią stopień usposobienia swojego, przez examen poprzedniczy w Wydziale, do którego chcą się zapisać.

§. 112. Wszystkich uczniów Uniwersytetu obowiązkim jest, posłuszeństwo i uszanowanie dla swoich przełożonych, podległość ustawom i urządzeniom Uniwersytetu, pilność w naukach, moralne sprawowanie się, tak względem spól-uczniów, iak względem wszystkich innych.

§. 113. W obrębie murów akademickich w salach naukowych, a szczególniéj w czasie prelekcji, spokoyność i cichość iak naywiększa ma bydź zachowana. Wchodzenie na sale z kiymi, pałaszami, lub szpadami i t. p. iest zabronione.

§. 114. Przełożonemi Uniwersytetu są: Profesorowie i wszyscy uczyący, Dziekani, Rektor, Rada Wydziałowa i Rada Uniwersytetu.

§. 115. Podległość ustawom akademickim, niewyymnie z pod ustaw publicznych kraiowych: kary zatém akademickie niezastłaniaią od kar publicznych, ani kary publiczne, od kar akademickich.

§. 116. Kary akademickie są:

1. Napomnienie publiczne.
2. Rozkaz ustąpienia z auditorium.
3. Areszt.
4. Utrata zapisu.
5. Oddalenie z Uniwersytetu.

§. 117. Upomnienie publiczne, rozumie się w przytomności Professorów Wydziału, lub w Radzie Rektorskiéj; stosownie do okoliczności, może bydź złączone z nakazem przeproszenia osób obrażonych.

§. 118. Ustąpienie z auditorium ma prawo nakazać każdy uczyący niespokoinemu w czasie swoiéj prelekcji. Nieposłuszny, będzie mocą, zniewolony i ściągnie kary ostrzejsze.

§. 119. Przez areszt rozumie się zamknięcie naydłużéj na godzin dwadzieścia cztery, w miejscu na to przeznaczoném.

§. 120. Areszt w miarę przestępstwa może bydź obostrzony, zmniejszeniem lub odcięciem pokarmów, tudzież pozbawieniem wygód zwyczajnych.

§. 121. Utratę zapisu ściągają na siebie uczniowie

nieregularnie uczęszczający i niepoprawni. Przez utratę zapisu rozumie się, iż rok cały nieregularnego uczęszczania, nie wchodzi w liczbę lat, na całkowity kurs Wydziału przeznaczoną.

§. 122. Oddalenie z Uniwersytetu, przeznaczone dla niepoprawnych lub popełniających większe przestępstwa, jest albo ciche, albo głośne.

§. 123. Oddalenie ciche, odbywa się przez samo zapowiedzenie występniemu wyroku, iż niema miejsca w Uniwersytecie, przez wymazanie imienia jego z listy uczniów.

§. 124. Oddalenie głośne, ma stopnie następujące: 1. Kiedy wyrok oddalenia przeczytany będzie w obecności Wydziału. 2. Kiedy nadto treść wyroku ogłoszoną będzie przez wystawienie ięy na widok publiczny po wszystkich Wydziałach. 3. Kiedy oprócz ogłoszeń powyższych, władze kraiove, których się ta okoliczność tyczyć może, i nadto poblizsze Uniwersytety o tém oddaleniu będą przez Rektora uwiadomione.

§. 125. Oddalony w sposób cichy, może się sposcibić do posług Kraiowych w obcych Uniwersytetach, lub po dwóch leciech stać się uczniem Uniwersytetu kraiovego.

§. 126. Oddalony z ogłoszeniem w swoim Wydziale, utraca na zawsze wolność powrotu do Uniwersytetu kraiovego.

§. 127. Oddalony z ogłoszeniem po wszystkich Wydziałach, utraca na zawsze prawo ubiegania się w kraiu o stopnie akademickie.

§. 128. Oddalony z uwiadomieniem władz kraiowych i innych Uniwersytetów, utraca na zawsze wolność publicznego praktykowania w kraiu nabytych nauk i umieiętności.

§. 129. Wyrok oddalenia głośnego, może nadto ża-

dać ustąpienia oddalonego z miasta Warszawy, z oznaczeniem do tego terminu ostatecznego. Do wykonania czego, Rektor może wezwać pomocy władz krajowych.

§. 150. O wszelkiem oddaleniu, rodzice oddalonych lub opiekunowie, będą niezwłocznie przez Rektora uwiadomieni.

§. 151. Ściągnięcie na siebie kary hańbiący przez wyrok sądów publicznych; znieważenie osób do składu Uniwersytetu należących; burzliwość na miejscach publicznych; związki przeciwne porządkowi i moralności; pojedynki; mogą od razu oddaleniem z Uniwersytetu być karanemi.

§. 152. Karę napomnienia publicznego i ustąpienia z auditorium może każdy uczący sam wymierzyć.

§. 153. Karę aresztu na godzin dwie, sam Dziekan lub Rektor.

§. 154. Karę aresztu dłuższego i ostrzejszego, Dziekan z Professorami Wydziału.

§. 155. Karę utraty zapisu i oddalenia Rektor z Radą Uniwersytetu.

§. 156. Oddalenie z uwiadomieniem władz krajowych i innych Uniwersytetów, potrzebuje potwierdzenia Kommissyi Rządowéj.

§. 157. Oostrzenie aresztu drobnemi okolicznościami, Rektor w ciągu skutecznienia, mocen iest powiększać, lub zmniejszać.

§. 158. Wszyscy uczniowie Uniwersytetu używają praw równych, i kary dla wszystkich za iednakowe przestępstwa są równe.

§. 159. Ponoszący karę, ponosi i koszta, iakie z iéy powodu wyniknąć mogą.

TYTUŁ VIII

T Y T U Ł VIII.

Examina.

§. 140. Uczniowie składać będą examina, iedne przy końcu każdego roku ze wszystkich przedmiotów naukowych, tak w swoim właściwym Wydziale, iako i w innych tegoż roku słuchanych; drugie przy końcu całego kursu na wydziały przepisanego, z przedmiotów głównych.

§. 141. Do examinów iednorocznych, sami Professorowie wyznaczają uczniom termin; do examinów zaś cało-kursowych, Dziekan za zniesieniem się z Rektorem i Professorami.

§. 142. Examina iedno-roczone odbywają prywatnie sami Professorowie, każdy osobno ze swoiemi uczniami, łożąc na osobę naymniéy półgodziny.

§. 143. Listę examinowanych podają Dziekanom z wyrażeniem postępu celującego, dostatecznego, miernego lub małego, a ci wciągają one w księgę na to przeznaczoną.

§. 144. Examina z całego kursu odbywają się publicznie, w przytomności całego wydziału właściwego, pod prezydencją Rektora, lub Dziekana tego Wydziału.

§. 145. Examen całokursowy iest ustny i na piśmie, z umiejętności zaś, których nietylko teoria, ale oraz i praktyka iest dawana, uczniowie są nadto obowiązani dać próbę, ile teorią umięją łączyć z praktyką: np. z chemii, i Fizyki robić będą niektóre doświadczenia.

§. 146. Do examinu na piśmie, Dziekan za zniesieniem się z Professorami, podaie uczniom poprzedniczo

zadania w iednym z głównych przedmiotów, a uczeń wyrabia je w formie krótkiey rozprawy.

§. 147. Tym końcem chcący złożyć examen całokursowy, zgłoszą się do Dziekana najmniey miesiącem wpiérwéy, a rozprawa przynajmniey na tydzień przed examinem ustnym, będzie przez ucznia złożoną u Dziekana. Ten oddaie ją pod sąd Professorów, w których liczbie i sam się mieścić może.

§. 148. Jeżeli raporta z examinów rocznych nie okażą postępu ucznia dostatecznego przynajmniey z połowy przedmiotów głównych, a z przedmiotów stycznych przynajmniey postępu miernego; taki uczeń nie będzie przypuszczony do examinu całokursowego.

tu nich

§. 149. Examen ustny zacznie się od badań, w celu zapewnienia się, czy rozprawa iest własném dziełem examinowanego. Dalsze badania czynią Professorowie każdy ze swego przedmiotu, w celu poznania ile uczeń postąpił. Mieysce nieprzytomnego Professora zastąpi inny, Stycznych z tamym przedmiotów, lub przez niego uproszony.

§. 150. Badanie ustne trwać powinno rachuiąc na iedną osobę najmniey po godzin dwie.

§. 151. W wydziale lekarskim examen zacznie się od okazania zręczności w anatomii i chirurgii, przez różne operacye czynione na trupie, około dwie godzin trwające. Po czém dopiéro kandydat przypuszczonym byđź może do examinu teoretycznego. Examen teoretyczny przyszłego Magistra medycyny i chirurgii trwa dni dwa po godzin najmniey cztery. Dwóch razem kandydatów dni trzy po tyleż godzin. Examen Magistra chirurgii najmniey godzin pięć; Magistra farmacyi najmniey godzin cztery. Po examinie teoretycznym Magistrowie chirurgii, leczyc będą trzech chorych na choroby zewnętrzne; Magistrowie medycyny i chirurgii leczyc będą trzech chorych na choroby wewnętrzne, a trzech na choroby zewnętrzne; a to w przeciagu trzech

lub mniéy tygodni, pod okiem Professorów kliniki terapeutycznéy i chirurgii: opiszą sami stan choroby z iéy zmianami, tudzież swóy sposób leczenia, i to Wydziałowi podadzą.

§. 152. Sąd o postępie ucznia, czy iest celującym, dostatecznym, lub niedostatecznym, stanowi większość zdań examinujących w każdym względzie, a równość tych zdań Prezydujący rozwiązuie.

§. 153. Sąd ten odbywa się w izbie pobocznój sali examinacyjnej, i zapisuie się przez Dziekana w księgę na to sporządzoną.

§. 154. Rozprawa uznana za dostateczną, złożoną będzie w bibliotece Uniwersytetu.

§. 155. Examen ustny i na piśmie odbywa się w tym języku, w jakim są przedmioty przez Professorów dawane.

§. 156. Uczeń, krórego postępek okazał się niedostatecznym w pierwszym examinie, może się podać do examinu po raz drugi i trzeci w terminach od egzaminatorów wskazanych. Podanie się po raz czwarty nie może być przyjętém.

§. 157. Uczeń, który pomyślnie złożył examen całokursowy, nabiera tém samym prawa do otrzymania stopnia Magistra, stosownie do przepisów o stopniach akademickich.

§. 158. Uczniowie, którzyby się w pojedynczych tylko przedmiotach doskonalili, (co się zdarzać może tylko w oddziałach przedmiotów właściwie filozoficznych, matematycznych, przyrodzonych, tudzież nauk i sztuk pięknych) niemogą starać się o stopnie akademickie, lecz złożywszy z nich ścisły examen w Wydziale właściwym, otrzymać mogą proste świad-

dectwo Wydziału, oznaczające stopień ich udoskonalenia, z podpisem Dziekana i Professorów tudzież pieczęcią Wydziału.

T Y T U Ł IX.

Stopnie akademickie.

Przepisy ogólne.

§. 159. Uniwersytet Królewsko-Warszawski, rozdaie dwa stopnie akademickie niższy *Magisterium* wyższy *Doktoratus* zwane; pierwszy oznacza usposobionego do posług kraio wych, przez słuchanie nauk i umiejętności w Uniwersytecie; drugi, uczonego za udoskonaleniem się przez własną usilność.

§. 160. Stopnie akademickie, będąc dowodem przyzwoitej zdolności, stosownie do postanowienia Namieśtnika Królewskiego z dnia 12. Listopada 1816 r. (obacz Dziennik Praw tom 2. Nro 10. o Kommissyach examinacyynych art. 27. 33.) są koniecznym warunkiem do pozyskania mieyse odpowiednich w posłudze kraio wéy.

§. 161. Stopień Magistra udzielany będzie we wszystkich Wydziałach; stopień Doktora tylko w Wydziałach: Teologicznym, Prawnym, Lekarskim i Filozoficznym.

§. 162. Uczniowie ~~W~~ Wydziału nauk i sztuk pięknych, chcąc otrzymać stopień Doktora, starać się o to mają w Wydziale Filozoficznym.

§. 163. Otrzymanie stopnia Magistra, w iakimkolwiek Wydziale, wymaga ukończenia z pożytkiem całkowitego kursu dla tegoż wydziału przepisanego.

§. 164. Otrzymanie stopnia Doktora wymaga nadto własnego ugruntowania się przez dwuletnią, najmniej i ciągłą praktykę stosowną do tych nauk lub umiejętności, z których ma być udzielony. Dwa lata praktyki rachują się, nie od skończenia kursów akademickich, lecz od czasu rozpoczęcia téżże praktyki.

§. 165. Do pozyskania tak pierwszego, iak drugiego stopnia, zapewnienie się poprzednicze o przyzwoitem do niego usposobieniu jest koniecznym warunkiem.

§. 166. Nie może starać się o stopień Doktora, nawet po praktyce dwuletniej, kto nie otrzymał pierwéj stopnia Magistra.

§. 167. Ci którzy przed połączeniem szkoły prawa i administracyi z Uniwersytetem, otrzymali po odbytych examinie świadectwa ukończonych tamże nauk uważają się iako mający stopień Magistra, i po odbytej praktyce dwuletniej, mogą się starać o Doktorat.

§. 168. Przybywający z innych Uniwersytetów w celu otrzymania tych stopni w Uniwersytecie Warszawskim, powinni świadectwami niewątpliwemi udowodnić, iż się do nich, przez równą liczbę lat, i podobnie iak wyżéj oznaczono, sposobili. W przeciwnym razie, winni są to, czego im niedostaie, dopełnić.

§. 169. Starający się o stopień Magistra, składać będą na ręce Dziekana przed każdym examinem po złotych sto.

§. 170. Starający się o stopień Doktora składać będą na ręce Dziekana przed każdym examinem po złotych dwieście.

§. 171. Zebrane ztąd pieniądze idą na podział pomiędzy examiniujących i Prezydującego.

§. 172. Mający urzędowe świadectwo ubóstwa, wolni będą od składania natychmiast téj opłaty, i dadzą tylko zapewnienie Dziekanowi, że się z niéy w czasie, skoro, będą mogli, uiszczą.

Przepisy do stopnia Magisterii.

§. 173. Zapewnieniem się o usposobieniu do stopnia Magisterii, iest examen z całego kursu Wydziałowego, podług przepisów w tytule o examinach §§. od 145. do 157.

§. 174. Udzielanie tego stopnia będzie z tymże examinem połączone, wyjąwszy Wydział Lekarski, gdzie to dopiero po probie praktycznéy nastąpi.

§. 175. Gdy examinowany pozyska większość zdań pomyślnych, Dziekan właściwego Wydziału ogłasza go Magistrem, i wręcza mu na to patent w ięzyku łacińskim i polskim pisany, z pieczęcią Uniwersytetu, tudzież z podpisem Rektora i Dziekana.

§. 176. Patent Magistra wyrażać będzie przedmioty, z których kandydat złożył examen, tudzież okazany w nich postęp celujący lub dostateczny.

§. 177. Patent iedyńie Magisterii iest świadectwem ukończonych z pożytkiem nauk w Uniwersytecie.

§. 178. Sekretarz Uniwersytetu w księdze na to przeznaczonéy, spisze protokół całej czynności, przeczyta głośno, i poda do podpisu examinatorom.

§. 179. Imiona otrzymujących stopień Magistra, Dziekan ogłasza przez pisma publiczne.

Przepisy do stopnia Doctoratus.

§. 180. Starający się o stopień Doktora, powinni, dwoma przynajmniéy miesiącami wpierwéy prze-

stać na ręce Dziekana; 1mo Oświadczenie swojej chęci, wymieniając swoje powołanie i nauki lub umiejętności z których chcą stopień otrzymać; 2do Dowody niewątpliwe odbytej dwuletniej praktyki swoich przedmiotów, po ukończeniu kursu akademicznego; 3tio Dzieło iakie uczone, lub rozprawę ważną, przez siebie wypracowane i drukiem ogłoszone; 4to Pisma praktyczne swego urzędowania np. Kazania w powołaniu duchowném; indukty, referaty, w zawodzie iuridycznym, i administracyjnym i t. p. 5to. Wymienienie dzieł czytanych w przedmiotach głównych i z niemi stycznych.

§. 181. Dzieło takowe, lub rozprawę, tudzież inne pisma praktyczne, Dziekan daie pod roztrząśnienie trzech lub więcéy Professorów, w których liczbie i siebie umieścić może.

§. 182. Jeżeli pisma kandydata uznane zostaną większością zdań, za niedostateczne, Dziekan zwróci je kandydatowi, z radą nadesłania innych, jeżeli trwa w zamiarze.

§. 183. Jeżeli zaś uznane zostaną za dostateczne, roztrząsający pisma kandydata, podadzą pięć lub więcéy *Theses*; te Dziekan prześle kandydatowi, aby się przygotował do odprawienia z nich dysputy publicznej, oraz wyznaczy mu termin, do stawienia się w Wydziale właściwym.

§. 184. Dzieło, ieśli iest obszernieysze, może bydź w ięzyku oyczystym; rozprawa zaś i sama dysputa w ięzyku łacińskim.

§. 185. Dysputę poprzedzi tentamen w gronie Wydziału właściwego. Celem tentaminu iest zapewnienie się czyli kandydat iest sam autorem pism przez siebie złożonych, tudzież ile postąpił w zastosowywa-

niu teorii do praktyki. Pytania tym końcem zadaia, Dziekan i Professorowie Wydziału.

§. 186. O terminie do dysputy uwiadamia Dziekan, Rektora, Wydziały i publiczność.

§. 187. Tenże wyznacza z Professorów oppugnujących, którzy najprzód z kandydatem dysputują. Po tych wolno jest każdemu Doktorowi czynić zarzuty, na które kandydat odpowiada.

§. 188. Przestrzegać będzie Dziekan, aby zarzuty były przyzwoite i spory nierażące. W przeciwnym razie ma prawo zabronić, głosu oppugnującym.

§. 189. Większa liczba zdań przychylnych, tak sądzących pisma, iak doświadczaających ustnie, w tentaminie i w czasie dysputy, nadać prawo do stopnia *Doctoratus*; równość zdań Prezydujący rozwiązuie.

§. 190. Gdyby się okazało, że pisma podane przez kandydata, w celu otrzymania stopnia, nie są jego dziełem, w tedy utraci tenże na zawsze prawo ubiegania się do niego, a nawet i sam stopień, gdyby go już otrzymał: co przez pisma publiczne ogłoszonóm będzie.

§. 191. Zyskuiący większość zdań za sobą, otrzymuie od Dziekana właściwego wydziału, patent na stopień Doktora, pisany w ięzyku łacińskim, bez żadnego stopniowania i pochwał szczególnych, wyrażaiący iedynie przedmioty, z których jest otrzymany. Patent ten stwierdzony będzie podpisem Rektora, Dziekana i Professorów radnych właściwego Wydziału, tudzież pieczęcią Uniwersytetu.

§. 192. Oprócz patentu odbiera z rąk Rektora lub Dziekana pierścień Doktorski jego kosztem sprawiony:

ny: przy czém podaie temuż rękę, przyrzekając gorliwość o dobro Oświecenia Publicznego.

§. 193. Sekretarz Jeneralny Uniwersytetu, lub w jego niebytności Wydziałowy, w księdze na to przeznaczony, spisze protokół całej czynności i poda do podpisu Rektora, Dziekanów i Professorów.

§. 194. Pisma zaszczyconego stopniem Doktora, złożone będą w Bibliotece Uniwersytetu.

§. 195. Imiona otrzymujących patenta doktorskie, Rektór ogłasza niezwłocznie przez pisma publiczne, i najwyższy Kommissyi Examinacyney, tudzież Kommissyi Rządowey, której się rzecz tyczeć będzie, przesyła.

§. 196. W wydziale Lekarskim stopień Doktoratu jest dwoiaki 1. Doktor *Medicinae et Chirurgiae*, 2. Doktor *Chirurgiae*.

§. 197. Doktorem *Medicinae et Chirurgiae*, może zostać tylko Magister *Medicinae et Chirurgiae*, podług §§. 165. 181. i 196.

§. 198. Doktorem Chirurgii może zostać tylko Magister Chirurgii, czyli Chirurg pierwszego rzędu podług §§. 165. 181. 196. jeśli w operacjach ważnych nadzwyczajną zręczność okaże, lub własnymi wynalazkami sztukę zbogaci.

§. 199. Rozprawa przyszłego Doktora Chirurgii i Dysputa może być w języku oyczystym.

§. 200. Magisterium iest troiakié w Wydziale Lekarskim, 1. Mag. *Medicinae et Chirurgiae* 2. Mag. *Chirurgiae*, 3. Mag. *Pharmaciae*.

§. 201. Pierwsze tylko dwa, to iest magisterium *Medicinae et Chirurgiae*, tudzież Magisterium *Chirurgiae*, iako dające wolność starania się o Doktorat, są stopniami Akademickimi.

§. 202. Chcący sposobić się do nich, powinni przy zapisie okazać świadectwo dojrzałości z ukończenia szkół Woiewódzkich, a w Uniwersytecie odbyć kurs czteroletni.

§. 203. Magister *Pharmaciae* czyli *Pharmacopola*,

Okulista, Akuszer, Dentysta, Chirurg drugiego rzędu, akuszerka, konował, iako osoby trudnić się mające pojedynczymi przedmiotami, otrzymują patenta od swego Wydziału, zaświadczenia usposobienie do ich powołania, stosownie do §. 158.

§. 204. Przed zapisem swoim okazać powinni, przyszy Pharmacopola, Okulista, Akuszer, Dentysta że z pożytkiem ukończyli szkołę Wydziałową; Chirurg drugiego rzędu, szkołę podwydziałową, lub elementarną o dwóch klassach; Chirurg trzeciego rzędu, akuszerka, konował, że umieją czytać i pisać: kurs zaś w Wydziale mogą w dwóch latach ukończyć.

§. 205. Otrzymujący stopnie Uniwersyteckie i Magister Pharmaciae, wykonywają przysięgę podług przepisu, z podaniem ręki i podpisem.

§. 206. Pharmacopola, Okulista, Akuszer, Dentysta, otrzymują patenta w języku łacińskim Polskim, chirurgowie niżsi, akuszerki i konowali w języku Polskim.

T Y T U Ł X.

Kancellarya.

§. 207. Uniwersytet mieć będzie pod bokiem i zarządzeniem Rektora kancellaryą, złożoną z Sekretarza Uniwersytetu i jednego Manualisty. W czasie egzaminów i rozdawania stopni akademicznych, liczba manualistów może być stosownie do potrzeby powiększoną.

§. 208. Każdy Wydział ma swego Sekretarza honorowego, którym będzie Professor na ten urząd od Wydziału zaproszony.

§. 209. Sekretarza Uniwersytetu mianuje Kommissya Rządowa na podanie Rektora.

§. 210. Honorowi Sekretarze Wydziałów, równie iak Dziekani, mają prawo, żądać pomocy kancellaryi Uniwersyteckiej.

§. 211. Sekretarze honorowi zapisują do protokołu uchwały posiedzeń Wydziałowych, przygotowują pa-

fenta na stopnie akademickie, i są pomocą Dziekanom w rzeczach wymagających pisania.

§. 212. Do Sekretarza Uniwersytetu należy:

- a. Wszystkie expedyce wyrabiać, i utrzymywać archiwum Uniwersyteckie.
- b. Spisywać protokół posiedzeń Rady Uniwersyteckiej, wydziałów połączonych, zgromadzeń wyborowych i obchodowych, tudzież wszelkich pism urzędowych Rektora.
- c. Utrzymywać księgę korespondencyi osobną w materjach naukowych, a osobną w materjach porządkowych i ekonomicznych.
- d. Utrzymywać dziennik ieneralny z rubrykami zwyczajnemi.
- e. Rozsyłać podług przeznaczenia Rektora referaty, a expedyce do podpisu temuż oddawać.
- f. Akta z każdego roku porządkiem układać, i stosownie do materji rozdzielać.
- g. Wydawać ekstrakty zprotokółów za upoważnieniem Rektora.

§. 213. Sekretarz Uniwersytetu iest odpowiedzialnym za wierność w wygotowaniu uchwał i wydawaniu ekstraktów, za przyzwoitość wysłownia, za punktualność w odsyłaniu expedycji.

§. 214. Na wszystkich posiedzeniach ma głos poro-
lczy, z obowiązkiem przypominania ciągu interesów. *ina*

§. 215. Pod iego strażą iest pieczęć Uniwersytetu mniejsza i większa, za których użycie iest odpowiedzialnym.

§. 216. Pod iego bezpośrednim dozorem zostają pedellowie i inni służący przy Uniwersytecie.

w Warszawie dnia 15. Kwietnia 1818.

Minister Prezydujący
(podpisano) S. POTOCKI.

Sekretarz Jeneralny Kom. R. W. R. i O. P.
(podpisano) Głuszyński.

Zgodność niniejszój kopii zaświadczam.

Kamiński

S P I S T Y T U Ł Ó W.

	<i>karta</i>
I. Skład Uniwersytetu i podział nauk	3
II. Kursa i Ferye	6
III. Rektor i Dziekani	7
IV. Professorowie	10
V. Posiedzenia Obradne	14
VI. Zgromadzenia	17
VII. Uczniowie i karność	19
VIII. Examina	25
IX. Stopnie Akademickie	28
X. Kancellarya.	34

